

Feelgood

Karin Quint
schreef een
'wijvenboekie'
en schaamt
zich daarvoor

‘Het is maar een feel-goodroman, ik denk niet dat het iets voor jou is.’ Ik schrik ervan als ik het mezelf hoor zeggen. „Dat soort boeken lees ik normaal gesproken nooit”, reageert mijn kennis, alsof het heel normaal is dat een schrijver zich verontschuldigt voor haar eigen boek. „Maar die van jou wil ik dan wel proberen.”

Mijn naam is Karin Quint en ik schrijf feelgoodboeken. Of eigenlijk heb ik er pas één geschreven, maar mijn debuutroman *Het koetshuis* is het eerste deel van een serie romans die zich afspelen op het fictieve Nederlandse landgoed Rosaville. De tweede is in de maak. Ik ben er trots op – op het verhaal, hoe het eruitziet. Maar er is ook iets vreemds aan de hand. Want wanneer ik erover praat met vrienden en kennissen die veel lezen, merk ik dat ik me verontschuldig voor het feit dat ik ‘slechts’ een feelgoodroman en geen literaire roman heb geschreven.

Waarom heb ik eigenlijk niet een wat zwaarder werk geschreven?

Geloof me, ik heb het geprobeerd. Mijn roman begon als een moderne versie van *Jane Eyre*, de klassieker van Charlotte Brontë. Mijn hoofdpersoon zou in de eerste hoofdstukken net zo emotioneel en lichamelijk verwaarloosd worden als de jonge Jane, mijn Mr. Rochester zou net zo complex zijn als die van Brontë. Maar zodra ik begon te schrijven, ging mijn verhaal een andere kant op. Het lukte me gewoon niet om mijn hoofdpersoon ongelukkig te maken, al vanaf de eerste paar pagina’s werd me duidelijk dat het niet bij haar paste. Of eigenlijk: het paste niet bij mij.

Let other pens dwell on guilt and misery, schreef Jane Austen, een van mijn andere literaire heldinnen en de oermoeder van de feelgoodroman. In ieder van haar zes voltooide romans krijgen de hoofdpersonages alles wat hun hartje begeert – en daarmee de lezer ook. Het kostte uren schrijven om erachter te komen dat dát was wat ik voor mijn eigen lezers ook wilde. Een paar uur geluk, de garantie dat je een boek met een goed gevoel dichtslaat. Dat leek me best een nobel streven.

‘Als je er gelukkig van wordt, is het een wijvenboekie’

FEELGOODROMAN *Karin Quint* schreef een feelgoodroman. En eigenlijk schaamt ze zich daarvoor. Waarom is dat?

Illustraties **Marit Dekker**

Toch merk ik nu dat ik de neiging heb om mijn eigen boek naar beneden te halen. Alsof het te min zou zijn. En ik ben niet de enige feelgoodauteur die dat doet. Mijn uitgever Hedda Sanders van Luitingh-Sijthoff, die ik als eerste vraag hoe dat toch komt, zegt precies wat ze moet zeggen: dat ik er trots op mag zijn dat ik een roman heb geschreven. En dat het niet veel aspirant-schrijvers lukt om een uitgever te vinden. Ergens snapt ze wel waar mijn gevoel vandaan komt, maar ze deelt het niet. „Ik ben bang dat dat toch echt in jezelf zit”, stelt ze.

Geen literatuur

Tijd om in de spiegel te kijken. Want dat ik me verontschuldig voor het genre waarin ik schrijf, betekent misschien wel dat ik dat genre zelf niet al te hoog inschat. Dat stemmetje dat me influistert dat het niet goed genoeg is, dat ik mijn tijd beter aan iets anders kan besteden, moet ooit ergens geboren zijn. En ik denk

dat dat gebeurde op de middelbare school, waar we leerden wat literatuur is en wat als ‘lectuur’ wordt gezien. Dat het één goed is en het andere vaak niet al te best. Dat leesplezier ondergeschikt is aan het kunnen benoemen van thema’s, motieven en uit welke stijlperiode een boek komt. Dat ik romantische fictie ook nauwelijks terugzie in de kwaliteitskranten die ik lees of de tv-programma’s die ik bekijk, helpt natuurlijk ook niet mee.

Zelf lees ik van alles. Mijn recente aankopen van Robert Goddard (thriller), Anna Thomas (feelgood), Merijn de Boer (literatuur), Philippe Sands (non-fictie) en Leigh Bardugo (fantasy/young adult) staan in de kast naast elkaar op mijn tijd en aandacht te wachten. Wanneer ik welke pak, hangt helemaal af van mijn humeur. Wanneer ik zin heb in satire, grijp ik naar Merijn de Boer. Wil ik romantiek in een Spaans dorpje, dan pak ik Anna Thomas. Als het leven echt even niet doet wat ik wil, dan grijp ik naar een van de

dertig pastelroze boeken in mijn kast van Georgette Heyer (1902-1974), een Engelse schrijfster die begin twintigste eeuw het genre van historische romantische fictie uitvond. Bij Heyer vind ik humor, troost en de garantie op een goed eind voor alle hoofdpersonages. Het is feelgood avant la lettre: het perfecte middel tegen een slechte dag.

Gek genoeg is het van alle genres die ik lees, alleen feelgood waarbij ik me voor mijn smaak wil verontschuldigen. En dat zie ik bij andere lezers ook. Feelgoodromans worden vaak ‘leuk voor tussen-door’ genoemd, alsof het over een groot stuk taart gaat dat je tussen twee maaltijden in verorbert en waarvan je weet dat je dat beter niet had kunnen doen. Een kennis aptte me: „Laat ik nou als dochter van twee neerlandici één guilty pleasure hebben: feelgoodromans.” Met andere woorden: als je geniet van feelgoodromans, moet je je daar een beetje schuldig over voelen.

Corina Koolen, auteur van *Dit is geen vrouwenboek*, kan deze gedachte wel plaatsen. Ze deed onderzoek naar de vraag waarom boeken van vrouwen literair lager gewaardeerd worden dan boeken van mannen – zelfs door vrouwen. Ze wijdde een apart hoofdstuk aan het romantische genre, dat, zo blijkt uit haar onderzoek, helemaal onderaan de schaal van waardering staat. Volgens Koolen wordt er vaak denigrerend gedaan over romantische fictie, omdat deze ‘exclusief vrouwelijk’ is. „Deze boeken worden meestal door vrouwen geschreven voor een vrouwelijk lezerspubliek”, legt ze uit. „En als een boek alleen een vrouwelijk lezerspubliek aanspreekt, dan wordt het al snel als minder literair gezien.”

Maar natuurlijk zijn er ook verschillen tussen literaire en feelgoodboeken. Literaire werken, zo leerden we vroeger al op school, worden gekenmerkt door laagheid en complexiteit, door creatief taalgebruik, met personages die een persoonlijke ontwikkeling doormaken, en door een verrassend plot. In feelgoodboeken zoeken lezers juist herkenning. Wat de hoofdpersoon gebeurt, kan ook de lezer overkomen. Het taalgebruik is eenvoudiger, met kortere zinnen en veel dia-

logen. En als je het boek oppakt weet je één ding al zeker: je gaat er een goed gevoel aan overhouden. Maar maakt dat ze dan per definitie zoveel anders dan literatuur?

„Het genre bestaat eigenlijk uit een heel spectrum”, zegt Koolen. „Er wordt nu vaak gedaan alsof er een duidelijke scheiding is tussen literatuur en feelgood, terwijl dat soms niet zo is. Er zijn genoeg boeken die als feelgood gelabeld worden, maar tegen het literaire aanschurken. Zoals de boeken van Liane Moriarty.” Zelf leest Koolen ook graag feelgoodboeken. „Veel mensen laten hun vooroordelen over het genre voorgaan op het daadwerkelijk lezen van die romans”, zegt ze. „De misvatting is dat die vaak alleen maar gaan over het vinden van liefde. Maar de kernonderwerpen zijn over het algemeen werk en vriendschap.”

In een hoek gezet

Ik zou kunnen denken: wat maakt het uit dat een deel van de bevolking neerkijkt op het feelgoodgenre? Dat sommige lezers het een ‘guilty pleasure’ noemen om zichzelf te verantwoorden? Als het maar gelezen wordt. Toch frustrert het me. En ik ben niet de enige. Zo haalde Jojo Moyes

Het taalgebruik is eenvoudiger, met kortere zinnen en veel dialogen

(Engelse feelgoodauteur met meer dan 38 miljoen verkochte boeken) deze zomer in een tweet uit naar *The Observer* en andere kwaliteitskranten die alleen aandacht hebben voor het werk van een kleine literaire kring. „*We are ‘fiction’ too and we keep the freaking industry afloat*”, fulmineerde ze.

Ook voor uitgeverijen is het jammer dat er weinig aandacht is voor feelgood in traditionele media. In de kwaliteitskranten komt het genre nauwelijks aan bod. Bij vrouwenbladen als *Libelle* blijft het vaak bij een korte vermelding, een boekentip of winactie. „En in onze cijfers zien we niet direct terug dat dat iets oplevert”, zegt uitgever Hajnalka Bata van uitgeverij Boekerij, die jaarlijks zo’n veertig feelgoodtitels uitbrengt. „Terwijl meer aandacht in de traditionele media ervoor zou kunnen zorgen dat onze boeken breder in de boekhandel komen te liggen.” Boekerij zoekt haar heil voor de promotie van feelgoodboeken nu vooral op sociale media, ook al bereikt de uitgeverij daarmee niet direct de boekhandelaar.

Omdat ik vermoed dat mijn houding tegenover feelgood ook te maken heeft met het feit dat ik pas net kom kijken, leg ik mijn ervaringen voor aan Jacqueline

Remmers, die onder het pseudoniem Jackie van Laren al veertien feelgoodromans schreef en meer dan 225.000 boeken verkocht. „Ik doe het zelf ook hoor, dat naar beneden halen van mijn eigen werk”, bekent ze meteen. „Ik zeg altijd dat ik lichte romans schrijf, lekker voor op het strand, ontspannend, niet te zwaar. Eigenlijk is het heel stom, want feelgood gaat juist over de grote emoties in het leven, zoals liefde, dood, rouw. Het eindigt op een hoopvolle noot, dat maakt het genre. Maar in de literatuur mag dat natuurlijk niet. Het moet – en dan gebruik ik even de grote hooivork – ellendig eindigen om door veel lezers als literatuur gezien te worden. Als je er gelukkig van wordt, dan is het een ‘wijvenboekie’.”

Remmers zou willen dat er minder in genres werd gedacht. „Je moet dat soort onderscheid niet maken, je moet het gewoon nemen zoals het is”, vindt ze. „Ik heb nog steeds contact met mijn leraar Nederlands van de middelbare school en hij leest weleens iets van mij. Dan zegt hij altijd: ‘Het is wel leuk, maar ja, het is geen literatuur.’ Mijn kind zou zeggen: ‘Ja, dus?’ Wat ik er zo spastisch aan vind, is

Lees verder op pagina 10

»

Het Koetshuis drie fragmenten

Het verhaal van Rosaville en zijn sprookjesachtige kamer had Kees me wel honderd keer verteld en nog altijd kon ik er geen genoeg van krijgen. Over hoe de villa in de tweede helft van de negentiende eeuw gebouwd was door een rijke textielbaron, die, tegen de uitdrukkelijke wens van zijn familie in, trouwde met het dienstmeisje van zijn ouders, Roosje. Volgens Kees was het een groot schandaal geweest, want de man trouwde daarmee ver beneden zijn stand. Zijn woedende ouders voorspelden dat hij een paria zou worden, dat niemand binnen zijn eigen sociale klasse nog iets met hem te maken zou willen hebben, en dat het de ondergang zou betekenen van zijn bedrijf. Maar ze hadden er geen rekening mee gehouden dat de rijkdom en invloed die hun zoon door de jaren heen had opgebouwd, hem beschermde tegen de bekrompen opvattingen van zijn tijd.

Zijn vrienden en kennissen hadden zich al snel naar de nieuwe omstandigheden geplooid en de jonge bruid zonder zichtbare tegenzin in hun kringen opgenomen. De textielfabrikant bouwde de villa op het hoogtepunt van zijn succes en liet als eerbetoon aan zijn geliefde de mooiste kamer in het huis versieren met pleisterwerk en houtsnijwerk van rozen. Zijn tuinman liet hij naast de serre een schitterende rozentuin aanleggen. Op dit punt in het verhaal liet Kees altijd even een stilte vallen. ‘Wil je dat ik verder vertel?’ vroeg hij dan, met een twinkeling in zijn ogen. En altijd zei ik ja, ook al vond ik het einde van het verhaal hartverscheurend. Want zoals het in een romantisch sprookje hoort, sloeg het noodlot toe. De jonge vrouw zag slechts twee zomers de rozen bloeien, vlak daarna stierf ze aan de gevolgen van borstkanker. Het fortuin van haar man had haar niet kunnen redden; ziekte maakt geen onderscheid tussen arm en rijk.

Maar door de opmerking van Emina begon ik Tom Boyard in een ander licht te zien. Of misschien kwam het doordat hij, naarmate we meer met elkaar praatten, steeds vaker zijn lach liet zien, die een zeldzaamheid leek maar bijzonder aanstekelijk was en zijn gezicht compleet veranderde. In één klap verdween dan de wat norse, geconcentreerde uitdrukking en zag ik hoe jong hij eigenlijk nog was.

Dat ik het leuk vond om hem die lach te ontlokken, ontdekte ik na de eerste paar weken. Het begon toen ik op een dag de lift uit stapte in mijn gebruikelijke kloffie van t-shirt, spijkerbroek en gympen - de bloesjes die Hannah voor me had meegenomen hingen ongedragen in de kast. Ik had voor die zomer een verzameling shirts ingeslagen met schitterende boek-illustraties en citaten uit klassiekers. Dat met 'I am no bird; and no net en snares me' dat ik die dag droeg, was misschien wel mijn favoriet.

'Ha!' riep Tom toen hij me zag. 'Daar hebben we Jane Eyre in eigen persoon. Eindelijk ontsnapt aan die engerd Rochester?'

Hij verraste me. 'Jij weet uit welk boek dit komt?'

'Ik ben geen barbaar, Lameire, en jij bent niet de enige die af en toe een boek vasthoudt. Hoe onwaarschijnlijk het misschien ook klinkt: ja, ik ken het. Het is me op de middelbare school door de strot geduwd.'

En toen gaf hij me die lach.

De dagen erna werd het een soort spel om te zien of hij de citaten van mijn andere shirts ook zo goed thuis kon brengen. Hij kwam een heel eind.

Maar toen begon hij te klagen dat ik alleen maar met teksten uit oude boeken aankwam. De volgende dag verscheen ik in een groen shirt met daarop: 'When in doubt, go to the library'.

'En dit moet uit een roman komen? Of is het iets wat je zelf hebt bedacht?'

Ik grijnsde. 'Zoek dat maar eens op.'

Zijn lach volgde me de kamer uit.

dat mensen blijkbaar het gevoel hebben dat ze zich verkeerd afficheren als ze zo'n boek lezen. In Amerika is dat heel anders. Daar heb je in alle genres festivals, prijzen en community's. En als je daar groot bent, in welk genre ook, dan ben je gewoon groot."

In de Nederlandse feelgood kun je schrijfster Chantal van Gastel zeker 'groot' noemen, met elf boeken op haar naam (waaronder twee psychologische romans), bijna een half miljoen verkochte exemplaren, twee bioscoopverfilmingen, een derde in de maak - en het script van de vierde ligt ook al klaar. Net als ik had zij als debutant moeite met hoe mensen die het genre niet lezen naar feelgood-boeken kijken. Haar reactie daarop was anders dan die van mij.

„Ik ging juist in de verdediging, door te zeggen dat mijn boek echt heel goed was. Maar ik heb dat inmiddels losgelaten", zegt ze. Hoewel haar dat niet altijd gemakkelijk afgaat, vooral toen er deze zomer weer een verfilming van een van haar boeken in de bioscoop draaide, het tweede deel van *Zwaar verliefd!* „Wanneer iemand dan onder de aankondiging op sociale media schrijft: o, weer zo'n lekker foute film, dan merk ik dat de bewijsdrang er nog altijd is."

Daar staat tegenover dat Van Gastel keer op keer het bewijs ziet dat haar boeken waarde kunnen hebben voor wie ze lezen. „Ik stop vaak dingen in mijn boeken waar ik zelf mee geworsteld heb. Van lezers hoor ik dan dat ze zich door mijn boeken realiseren dat ze aardiger voor zichzelf moeten zijn, of hun dromen achterna moeten, of dat ze geen genoeg hoeven te nemen met een relatie die niet goed voor ze is. Wat kun je als schrijver nog meer wensen?"

En dat is natuurlijk de sleutel tot een gelukkig leven als feelgoodschrijver. Niet treuren om het feit dat je nooit een literatuurprijs gaat winnen, niet blijven hopen op erkenning van mensen die met enig dedain tegen je zeggen: 'Dat soort boeken lees ik niet.' Want wat kun je eigenlijk meer wensen dan dat jouw boek iemand een paar mooie uren bezorgt, door een moeilijke tijd helpt of gewoon even uit de dagelijkse sleur haalt?

Dat irritante stemmetje in mijn hoofd leg ik daarom het zwijgen op. Ik ga mijn werk niet meer naar beneden halen, me niet meer verontschuldigen. Het stopt hier. Dus bij deze: mijn naam is Karin Quint en ik heb een feelgoodroman geschreven. Lees het eens, ik denk dat je er blij van wordt.

Het koetshuis van Karin Quint is op 30 juni verschenen bij Luitingh-Sijthoff.

Ik deed alsof er niets aan de hand was en bladerde langzaam door de rest van de foto's. Bij ieder plaatje vertelde ik iets, in de hoop haar geheugen een kleine kickstart te geven. Heel soms gebeurde dat; dan leek de mist in haar hoofd voor een paar seconden of zelfs minuten even op te trekken. Daarom had ik deze keer ook wat foto's gemaakt van het koetshuis, een gebouw waar oma om onduidelijke redenen altijd door gefascineerd was geweest. Wanneer het bewoond was, was het voor ons verboden terrein. Maar nu er even niemand logeerde, had ik mijn kans schoon gezien en het gebouw van alle kanten gefotografeerd. De klimop leek dit jaar extra uitbundig tegen de witte muren op te groeien en de rozenstruiken die Kees als eerbetoon aan de eerste bewoners eromheen had gezet, waren op hun mooist.

Ik zag iets in oma's ogen oplichten toen ik haar de eerste paar foto's liet zien en vertelde over de laatste bewoner die er - in de woorden van Marian - een zwijnenstal van had gemaakt. Na een paar seconden swipete ik door naar de laatste foto, gemaakt vanaf de kant van het bos, waar je tussen de klimop de dakkapel van het koetshuis kon zien.

Met een trillende vinger wees oma naar het telefoonscherm en zuchtte. 'Ik zie Jasper daar vanavond,' zei ze opeens met een krachtigere stem dan ik in tijden van haar gehoord had. 'De vorige keer was hij er niet, maar ik weet zeker dat hij er vanavond is.' Toen keek ze op van de telefoon, met ogen vol onzekerheid. 'Hij houdt van me, toch?' fluisterde ze toen. 'Het stond daar.' Ze wees naar de muur naast de deur en keek me daarna verwachtingsvol aan.

Ik had geen idee over wie ze het had. 'Hij zal er vast wel zijn, oma,' zei ik toch om haar gerust te stellen, omdat ik inmiddels wist dat meegaan in haar gedachtegang beter was dan ertegen ingaan. Ik legde mijn hand op de hare en kneep er zachtjes in. 'Deze keer wel. Wie is Jasper ook alweer?' Zo snel als de gedachte aan deze persoon was opgekomen was die weer verdwenen en ze staarde zwijgend naar het scherm van de telefoon alsof ze er dwars doorheen keek.